

SUMARI

- 9** PRÒLEG
- 15** ENCREUAMENT SOCIOEMOCIONAL
- 29** PRIMERA TROBADA AMB NU
- 45** NU, MOMENTS D'ALEGRIA
- 67** SENSE PREJUDICIS NI MALDAT
- 81** DISCRIMINACIÓ I INTOLERÀNCIA
- 105** EL REFUGI DE L'EMPATIA
- 129** MANADA D'HOMÍNIDS I VIOLÈNCIA DE GÈNERE
- 147** XARXES I NUSOS SOCIALS
- 171** NADAL
- 209** EL RENILL DELS CAVALLS
- 229** EPÍLEG. UNA NOVA REALITAT

Hola Nu!

PRÒLEG

Em va estranyar que Constantino Montañés pensés en mi per fer el pròleg d'un llibre que parla d'un cadell de gos. M'agrada molt la política, els pobles de Lleida i del Pirineu, l'economia rural, soc feminista practicant, independentista de tota la vida i periodista de professió i em demanen sovint que parli o escrigui sobre qualsevol d'aquests temes, però... d'un gos??? Ves què sé jo de gossos, feina tinc amb el dia a dia de Ponent i la seva gent i les mil misèries d'aquest món que ens envolta. El llegendari Rovelló de Josep Vallverdú i les aventures de Milú i el seu insepara-

ble Tintín són les aportacions literàries més rellevants que he llegit sobre la relació entre persones i aquests animals, contes al marge.

Però ja en les primes planes del llibre m'adono que la història, tot i ser un sentit homenatge al temps que l'autor va viure amb aquest cadell, el Nu, només utilitza aquest vincle de sentiments o emocions entre l'amo i el seu bòxer per fer una radiografia precisa de la vida i la sociopolítica del segle XXI. Una aproximació a les relacions humanes, les empresarials, l'amor, el masclisme, la salut i totes les teranyines, bones i dolentes, que ens acompanyen quotidianament. L'autor analitza a cor obert i amb bona ploma tot allò individual i col·lectiu que ens defineix com a societat i, sobretot, com a persones. Lideratge, democràcia, monarquia, sexe, deures i drets semblen paraules grandiloqüents per fer entendre a un gos el món, però en la innocència i puresa de l'animal l'escriptor troba l'escenari ideal per exposar-nos a tots plegats els contextos que ens envolten i condicionen.

D'aquesta història de Nu, el lector en podrà extreure moltes conclusions, però la fonamental, almenys segons el meu parer, és que hi ha dues maneres

d'entendre la vida: la positiva i la negativa i que l'única manera d'avançar cap a una societat més justa, més igualitària i més lliure és respectant els altres, sense que això comporti defugir les pròpies conviccions. Empatia i resiliència. Conservar les herències positives que ens han estat llegades i canviar el signe de totes aquelles que només han comportat patiment, individual i col·lectiu. O el que vindria a ser el mateix: no fer mai a ningú allò que no voldríem que ens fessin a nosaltres i superar les adversitats adaptant-nos a cada circumstància.

M'emociona especialment que un executiu que ha dedicat bona part de la seva vida a la gerència de grans firmes industrials posi al Nu el model productiu i social de La Fageda de la Garrotxa com a exemple positiu d'una empresa, una cooperativa que fa postres i que va crear un home amb un nom tan singular com la seva idea, Cristóbal Colón. Es tracta d'un psicòleg que va muntar una empresa que dona feina a quatre-centes persones d'aquelles que abans teníem entre reixes o tancades amb pany i forrellat, o amb camises de força i recloses en l'ostracisme social i moral. És, sens dubte, un del meus capítols preferits i

ben segur que també del gos, perquè cada vegada que l'amo visitava la factoria tornava a casa carregat de iogurts, les restes dels quals deixava menjar al cadell, que podia accedir a aquells raconets inaccessibles per a les culleres i que sembla que els fabricants dissenyen expressament per poder compartir amb els animals de companyia.

L'autor no defuig tampoc l'autocrítica quan li explica al petit bòxer els estigmes sobre sexualitat que han marcat negativament la vida de moltes persones, que estimaven o estimen a d'altres del seu mateix sexe o que senzillament no es troben a gust amb el paper que, inicialment, la biologia els ha payoutat. Ell mateix havia arribat a pensar, i potser fins i tot a dir, que l'homosexualitat naixia o estava relacionada amb vicis o desviacions gairebé malaltisses, fins que l'exemple de persones del seu entorn li han fet entendre que l'amor no és només una qüestió de mascles i femelles i la seva capacitat reproductiva i que, per damunt de tot, hi ha el dret de l'esser humà d'estimar, a qui més li plagui.

La violència masclista també hi té un capítol molt d'actualitat i necessari. M'agrada especialment el fet que sigui un home qui alerti que superar el "terrorisme" domèstic és un dels reptes més importants que

tenim com a societat, perquè sense actituds com la seva serà impossible que ens traguem del damunt aquesta pesada llosa. I l'encerta plenament l'autor quan li explica al seu gos que de res, o de ben poca cosa, serviran manifestos, manifestacions, decrets i lleis que fem cada cop que hi ha una nova víctima si no canviem el rols i l'educació des del mateix bressol. Només tenim una petita divergència: ell creu que el problema rau en el fet que, fins ara, s'havia educat els homes amb la premissa que les dones eren la "seva propietat més preuada", i jo hi treuria el "preuada"; propietat i prou. Una costella d'Adam, una actriu secundària, un predicat, un complement... en definitiva una segona categoria d'allò principal i determinant que sempre era masculí.

I l'apartat més sorprenent és aquell en què l'autor mostra capacitat visionària (em va entregar el manuscrit uns dies abans que esclatés la pandèmia de la Covid-19) i es lamenta al Nu de la poca cura que tenim amb els contagis dels virus entre humans, mentre els ramaders ja fa molt de temps que estan obligats a estrictes mesures de sanitat animal per les pestes porcines, gripes aviàries i els mil i un virus o prions que han portat a la ruïna des de fa més de dos segles milers de

productor de bestiar. En canvi, nosaltres, confiats de la nostra superioritat gairebé divina, ens passem tres pobles de les prevencions de salut pública i anem a l'hospital, al CAP i a les residències a veure familiars o amics sense cap mena de mesura ni cautela. La veritat és que, fins ara, que ens ha caigut al cap tota la pluja que anunciaven els trons de santa Bàrbara, ni hi pensàvem que poguéssim encomanar o ens contagiéssim per algun virus en cap dels espais on diu el sentit comú que cal tenir cura. De fet, més d'una vegada encara rèiem quan, pels volts de Nadal, vàiem xinesos amb mascaretes al metro. Cal recordar que al 1918, l'anomenada *grip espanyola* va matar més de quaranta milions de persones i que, per molt que la medicina hagi avançat des d'aleshores, els virus segueixen existint i encara hi ha malalties que no tenen vacuna efectiva per a la seva prevenció i la malària o l'èbola en són dues de les més mortíferes. Gaudiu, doncs, d'aquesta conversa d'un home assenyat i un gos curiós perquè, de ben segur, us agafaran ganes de ser més bones persones i, si aconsegiu això, l'estimació envers els animals arribarà sobrevinguda.

ANNA GÓMEZ MARSOL
Periodista

ENCREUAMENT SOCIOEMOCIONAL

En el mes de febrer de 2020, vaig rebre una trucada telefònica d'un amic que viu a Avinyó, una preciosa i històrica població situada a la comarca barcelonesa del Bages —em va anticipar la tramesa d'un manuscrit— per demanar-me que el llegís i que, si creia que aportava valor, el publicués —això sí, sota el meu nom i ell renunciava a qualsevol protagonisme, ja que l'únic que volia amb la publicació era rendir un homenatge a Nu. Seguint les seves indicacions, vaig llegir-lo i després encara vaig rellegir-lo unes quantes vegades més. Vaig comprovar la tendresa i la

maduresa amb què els seus protagonistes afronten les preguntes que la vida els proposa i les respostes que els porten a trobar el seu veritable i autèntic camí. He decidit compartir amb tothom la història de Nu en les condicions que se'm va demanar.

* * *

Aquest llibre recull una història real i recent, la que explica el resultat de l'encreuament emocional amb els meus animals de companyia. Una associació quasi simbiòtica, en la qual no sé massa bé si soc el fong o l'alga de les quals parlava l'investigador Albert Bernhard Frank quan ens explicava com és aquest tipus de vida en comunitat. Tampoc sé bé quin dels dos accionistes d'aquesta societat vital i, fins ara, anònima—entre ells i jo, animals de companyia o persones—es beneficien més d'aquesta vida plegats. Encara que, si hagués de ser sincer, escoltar el meu cor i referir-me exclusivament a la nostra història particular, puc assegurar que soc jo qui més ha rebut d'aquestes criatures encantadores i silencioses, mal anomenades en castellà *mascotes*. Uns éssers vius únics que ens acompanyen al llarg de les nostres vides i que ho fan sempre

d'una manera anònima, lleial i, el que és encara més important, incondicional.

Escric aquest manuscrit especialment focalitzat en les meves vivències amb Nu, l'últim dels tres animals de companyia amb els quals he tingut el privilegi de compartir una part d'aquests últims vint anys, sempre acompanyat de la meva inestimable família i amics.

A l'hora d'escriure aquestes primeres línies, sento que m'allibero d'un compromís contret i incomplet fins avui amb cadascun d'ells: el de dedicar-los un sarpat de línies en cadascun dels seus respectius aniversaris.

Línies, fins i tot planes, que, amb el pas dels anys, ens haurien de servir algun dia per recordar les nostres vivències plegats, els molts moments dolços, entranyables i, també, alguns d'amargs i no desitjats que, sempre i en contra de la nostra voluntat, acaben enganxant-se al nostre dia a dia. Una cadena de sentiments contraposats i tossudament incapaços d'existir els uns sense els altres.

Perquè només és possible apreciar la dolçor en tota la seva dimensió si abans s'ha experimentat l'amargor. Si no és així, seria tan inútil com pretendre percebre

la bellesa d'un quadre que, mentre l'observéssim, es confongués el fons amb el traç del dibuix. Perquè en el llenç de les nostres emocions vitals només serem capaços de valorar plenament cada emoció si abans hem percebut i experimentat l'emoció contrària.

Nu va arribar a les nostres vides sense que jo fes res. Feia ben just tres mesos que se n'havia anat Dos, que havia complert amb el mandat rebut sobre el seu cicle vital i nosaltres havíem acceptat la seva marxa amb una certa normalitat.

El seu record continuava encara present entre nosaltres. La seva imponent, elegant, dolça i estimada estampa de bòxer emergia encara omnipresent i es projectava sobre cada racó de la casa que observàvem.

Tot això succeïa amb la complicitat d'aquelles coses —les seves!— que fins feia poc l'havien acompanyat i que es resistien a desaparèixer de l'escenari a què Dos els havia donat una veritable raó per existir.

La manta vermella, ara freda, a la qual tantes vegades Dos li va donar i en va rebre escalf. El seu elegant collar marró, unit a una preciosa corretja negra i algun os a mig rosegat campaven envoltats sense destí

pel terra de la casa. Tots es mantenien units i més forts que mai per una mena d'acord de complicitat pel qual es comprometien a guardar i, fins i tot, amagar, algun testimoni de Dos, representat per algun pèl que s'enganxava a aquestes andròmines i que es resistia al pas indiscriminat i sense sentiments de l'aspiradora que, quasi diàriament, es presentava a la casa i volia arrossegar-los cap al Mai Més.

Totes les seves andròmines estaven sumides en un halo de silenci propi dels qui han perdut a qui els havia donat el sentit d'existir i que, ara, s'apartaven al nostre pas, enfonsats en el més absolut dels silencis i el recolliment. Ens transmetien un gest de reconeixement i de noblesa en el seu últim homenatge cap a Dos.

L'arribada d'un nou cadell a les nostres vides em provocava unes sensacions emocionalment enfrontades i que conformaven la cara i la creu de la meua moneda emocional. Unes sensacions que viatjaven de cop de l'anvers al revers, i trencaven tot sovint l'equilibri de l'equació del més gran dels meus capitals: l'emocional.

A la cara de la meua criptomoneda vital apareixia encriptada una imatge de tendresa només desxifrabla

si atenia uns codis dictats des del fons del meu cor i que únicament era capaç de sortir a la llum i fer-se visible davant el dolç esguard de qualsevol cadell que, de manera espontània, gosés creuar-se amb mi o amb el meu creixent desig —encara no confessable—de comptar amb un nou company caní.

Era una moneda amb la seva cara gravada per una emoció de tendresa excessivament fugaç que es feia instantàniament visible i sense gairebé deixar rastre ni permetre'm gaudir de la seva teòrica i reconfortant dolçor, s'esvaïa novament i desapareixia a més velocitat que quan s'havia presentat.

A la creu d'aquesta moneda, i neutralitzant qualsevol pretensió d'alegria duradora, sorgien imatges amb alguns moments de sensació agredolça, de tristesa. Evocades per uns codis procedents del passat que pessigaven la meva sensibilitat i em submergien en un espai fora del temps, en el qual les vivències encara recents amb Dos recuperaven la seva petjada, i, vives en la meva memòria, m'insistien una vegada i una altra que, encara que arribés un nou inquilí a casa nostra, Dos seria insubstituïble.

© dels textos: Constantino Montañés Núñez, 2020
© de les fotografies: Els seus autors i arxius corresponents, 2020
© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2020

C/ Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat

Primera edició: juny de 2020

ISBN: 978-84-1303-199-6

DL: L 428-2020

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

◀ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.